

4

ALEJA ARNOLDA MOSTOWICZA

Kilkaset osób ocalałych z Zagłady zasadziło swoje drzewka pamięci: dęby, klony, lipy, brzozy, graby, buki, sosny, świerki i modrzewie a także śliwy i jabłonie, korkowce, surmie i tulipanowce. Każde wpisane jest do rejestru, a Ocalali otrzymali certyfikaty z nazwiskiem i numerem rośliny. Posadzono już ponad 450 drzew.

„Każde z tych drzew opowiada inną historię. Wszystkie składają się na wspólną opowieść o życiu, śmierci, nadziei i pamięci. Te drzewa będą śladem naszej obecności tutaj i naszych rodzin. My wszyscy byliśmy głęboko zakorzenieni w Łodzi. Nasze dzieci i wnuki będą tu zawsze przyjeżdżać” – podkreślała Halina Elczewska (1919-2013), jedna z ocalałych, pomysłodawczyni parku.

Arnold Mostowicz (1914-2002) - patron alei - to lekarz, dziennikarz i pisarz. Podczas II wojny światowej pracował w szpitalu w getcie Litmanstadt.

5

POMNIK DRZEWA

Pomnik Drzewa - Drzewo Pokoleń to odsłonięty w 2019 roku monument upamiętniający najstarszy na Bałutach dąb, dwa lata wcześniej powalony przez burzę. W instalacji znajduje się młode drzewo oraz elementy starego pnia zniszczonego siłami natury.

6

GAŁZ PAMIĄTKOWY

Pod jednym z dwóch dębów szypułkowych rosnących w parku, odsłonięto pomnik w formie gałęzi upamiętniający inicjatorów parku Ocalałych. Umieszczono na nim napisy w trzech językach: polskim, angielskim i hebrajskim.

7

POMNIK ABRAMKA KOPLOWICZA

Na terenie Parku znajduje się również niewielki pomnik zamordowanego w Auschwitz-Birkenau Abramka Koplowicza, trzynastoletniego poety z łódzkiego getta, który pracował w warsztacie szewskim a w wolnych chwilach pisał wiersze dokumentując codzienność getta oraz własne przeżycia.

8

MURAL "DRZEWO ŻYCIA"

Mural zdobiący jedną ze ścian Centrum Dialogu jest dziełem Aleksandry Ignasiak, związanej z Akademią Sztuk Pięknych w Łodzi. Streetartowa kompozycja stanowi odniesienie do twórczości Matronki Roku 2023 - Chavy Rosenfarb, łódzianki, żydowskiej powieściopisarki i poetki oraz autorki trytomowej powieści "Drzewo życia". Dzieło to opowiada o Łodzi w przededniu Zagłady oraz o łódzkim getcie od 1940 r. aż do jego likwidacji w 1944 roku.

9

CENTRUM DIALOGU

CENTRUM DIALOGU
im. Marka Edelmana w Łodzi

Centrum Dialogu im. Marka Edelmana w Łodzi od 2014 roku mieści się w pięknym, nowoczesnym budynku zlokalizowanym w Parku Ocalałych. Bryła budynku to 3 części rozdzielone szklanymi podziałami, które – podobnie jak otoczenie mają symboliczne znaczenie. Odnoszą się do przeszłości, którą symbolizuje użycie kamienia, teraźniejszości otaczającej budynek zieleni i przyszłości, której oznaką jest woda w oczkach wodnych i fontannach.

Dookoła budynku dominuje zielen, głównie trawy i rośliny sucholubne, które wkomponowane zostały wśród różnej wielkości kamienie i gazy.

10

KOPIEC PAMIĘCI ŁAWECZKA JANA KARSKIEGO

10-metrowy Kopiec Pamięci, usypany w parku jest punktem widokowym na całą okolicę. Na szczycie wzniesienia znajduje się drzewo oraz pomnik - ławeczka Jana Karskiego (1914-2000) wł. Jana Kozielskiego, rodzimego łódzianina, legendarnego kuriera rządu londyńskiego, który pierwszy powiadomił świat o eksterminacji Żydów.

ISBN: 978-83-967965-0-9

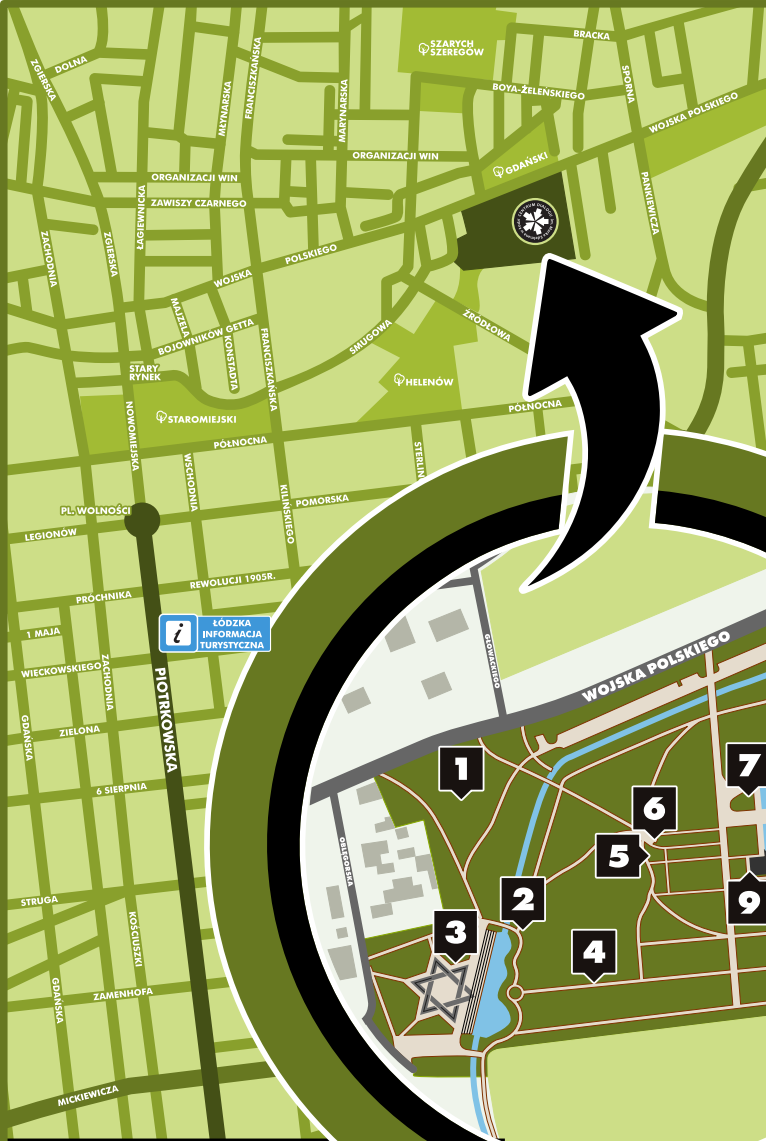

WWW.LODZ.TRAVEL

CENTRUM DIALOGU I PARK OCALAŁYCH

PL

1 PARK OCALAŁYCH

Park Ocalałych zajmuje powierzchnię 8,5 ha. Położony jest przy ul. Wojska Polskiego w dolinie rzeki Łódki, na terenie przylegającym podczas wojny do granic getta. Jest miejscem o wyjątkowej historii, powstałym w roku 2004, podczas obchodów 60 rocznicy likwidacji Litmanstadt Getto, najdłuższej funkcjonującego na okupowanych ziemiach polskich. Pomysłodawczynią parku była Halina Elczerwka, która przeżyła getto łódzkie i jako pierwsza posadziła swoje „drzewko pamięci”.

W parku posadzono kilkaset drzew upamiętniających osoby, które przeżyły Holocaust. Każde drzewko jest przypisane do konkretnego Ocalałego. Przy głównej alei parkowej zobaczyć można tabliczki z nazwiskami Ocalałych lub ich rodzin, które przeżyły wojnę. Ponadto w parku znajduje się wysoki na 10 metrów Kopiec Pamięci oraz cztery pomniki.

2 POMNIK ŻEGOTY

W Parku Ocalałych stanął pierwszy w Polsce pomnik poświęcony Żegocie. Rada Pomocy Żydom „Żegota” została powołana w grudniu 1942 roku przez Polskie Państwo Podziemne. Działała do 1945 roku. W tym czasie dostarczała tysiącom Żydów m.in. pieniądze, dokumenty oraz schronienie, dzięki temu mogli oni przeżyć poza gettami. „Żegota” otrzymała Medal „Sprawiedliwych wśród Narodów Świata”.

3 POMNIK SPRAWIEDLIWYCH WŚRÓD NARODÓW ŚWIATA

Na pomniku „Sprawiedliwych wśród Narodów Świata. Polaków ratujących Żydów podczas II wojny światowej” przedstawione są symbole dwóch narodów: Orzeł Biały z rozpostartymi skrzydłami oraz Gwiazda Dawida, uformowana z tablic z nazwiskami około siedmiu tysięcy Polaków, uhonorowanych tytułem „Sprawiedliwy wśród Narodów Świata”, w tym upamiętniające Janą Karskiego, Irenę Sendlerową, Władysława Bartoszewskiego, Józefa i Wiktorię Ulmów.

Na cokole umieszczono napis: „Polakom ratującym Żydów w latach 1939–1945”, a także cytaty z Ewangelii i Talmudu po polsku, hebrajsku i angielsku, w tym m.in. inskrypcja „Kto ratuje jedno życie, ten ratuje cały świat”, widniejąca również na medalach przyznawanych przez Instytut Yad Vashem w Jerozolimie.

Pomnik usytuowany jest nad zbiornikiem wodnym założonym na rzece Łódce.

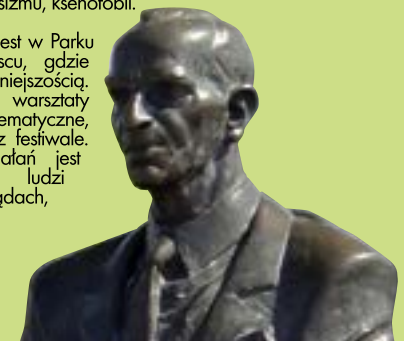
CENTRUM DIALOGU
im. Marka Edelmana w Łodzi

ul. Wojska Polskiego 83
91-755 Łódź

WWW.CENTRUMDIALOGU.COM

Pamiętać, rozumieć, działać – to trzy zasady, którymi kieruje się powstałe w 2011 roku Centrum Dialogu im. Marka Edelmana – instytucja, która zajmuje się pamięcią, historią i tożsamością miasta. Podstawowym celem Centrum jest prowadzenie działalności edukacyjno-kulturalnej, popularyzowanie dorobku różnych kultur, promowanie wielokulturowego dziedzictwa Łodzi, ze szczególnym uwzględnieniem kultury żydowskiej oraz upowszechnianie idei tolerancji i przeciwdziałanie przejawom rasizmu, ksenofobii.

Centrum Dialogu zlokalizowane jest w Parku Ocalałych – wyjątkowym miejscu, gdzie przeszłość łączy się z teraźniejszością. Instytucja prowadzi wykłady, warsztaty i spacer, organizuje pikniki tematyczne, projekcje filmowe, obchody oraz festiwale. Wspólną ideą wszystkich działań jest podkreślanie szacunku dla ludzi o odmiennych światopoglądach, pochodzeniu i kulturze.

ŁÓDZKA INFORMACJA TURYSTYCZNA
PIOTRKOWSKA 28, 90-269 ŁÓDŹ

Godziny otwarcia:

październik - kwiecień

poniedziałek - piątek

9:00-18:00

sobota

10:00-18:00

niedziela

10:00-15:00

 it@lodz.travel

maj - wrzesień

poniedziałek - piątek

9:00-19:00

sobota - niedziela

10:00-18:00

 (+48) 42 208 81 81
(+48) 722 005 314

 LODZ.TRAVEL

 LODZ.TRAVEL

Wydawca:

Łódzka Organizacja Turystyczna
90-269 Łódź, Piotrkowska 28/2U
Polska

Opracowanie: Natalia Salamon
Foto: arch. ŁOT, UMŁ

WWW.LODZ.TRAVEL

